

25 ÉV
MÉRLEGE

25 É V M É R L E G E

REPERTÓRIUM
A MÉRLEG
1–25. évfolyamához
1965–1989

Összeállította
Véber Gyula

Mérleg
Bécs, Budapest, München
2006

© Véber Gyula, 1995, 2004

Mérleg, Bécs, Budapest, München
Felelős kiadó: Boór János

Szedte: a Mérleg szerkesztősége
Nyomta:
Felelős vezető:

Készült 17 ív terjedelemben
ISBN

TARTALOM

Bevezetés	13
I. FILOZÓFIA	17
1. Általában	17
a. Kézikönyvek, lexikonok, szótárak	17
b. Egyéb általános filozófiai munkák	18
2. Hermeneutika, logika, metafizika, tudományelmélet	19
3. Etika	22
4. Filozófusok és filozófiai irányzatok	23
a. Egyes művek	23
b. Egzisztencializmus	24
c. Futurológia	24
d. Heidegger	26
e. Maritain	26
f. Perszonalizmus	27
g. Popper	27
h. Strukturizmus	28
i. Wittgenstein	28
5. Vallási és világnézeti kérdések	29
6. Szakfilozófia	31
7. Megemlékezések	32
II. VALLÁS	33
1. Általában	33
a. Egyes művek	33
b. Mircea Eliade	35
c. Párbeszéd a vallások között	36
2. Kereszténység	36
a. Általában	36
1) Ökumene	36
a) Összkeresztény egységtörekvés	36
b) Katolikusok és ortodoxok kapcsolata	41
c) Katolikusok és anglikánok egységtörekvése	41
d) Katolikusok és evangélikusok párbeszéde	42
e) Katolikusok és reformátusok kapcsolata	43
f) Az Egyházak Világtanácsa	44
2) Kereszténység és a teremtett világ	44
3) Egyéb témák	45
b. Katolikus Egyház	47
1) Egyháztörténet	47
a) Általános munkák, sorozatok	47

b)	Az egyház őskorától a reformációig	50
c)	Reformáció	51
d)	A XVII. századtól napjainkig	52
e)	Az egyház története az egyes országokban	52
f)	Papság az egyház történetében	54
g)	Egyéb egyháztörténeti munkák	54
2)	Irodalmi teológia – Szentírástudomány	55
a)	Általános munkák	55
b)	A szentíráskutatás módszerei	56
c)	Exegézis	58
d)	Bibliai segédkönyvek	58
e)	Biblia és régészet	59
f)	Ószövetség	60
g)	Újszövetség	60
h)	Egyéb munkák	65
3)	Rendszerező teológia, teológusok, teológiai irányzatok	66
a)	Általános és fundamentális teológia, hitvédelem	66
b)	Krisztológia	70
c)	Megváltástan / Szoteriológia	72
d)	Ekléziológia	73
e)	Dogmatika	75
f)	Halál és feltámadás	75
g)	Az eredeti bűnről	77
h)	A remény teológiája	78
i)	Szentségek	79
j)	A teremtett világ teológus szemmel	81
k)	Teilhard de Chardin	82
l)	A teológia újjászületése – új utak	86
m)	Karl Rahner	89
n)	Mai francia teológusok	93
o)	A felszabadítás teológiája	94
p)	Feminista teológia	95
r)	Radikális teológia; Küng	97
s)	A jövő teológiája	98
t)	Teológiai-filozófiai határkérdések	98
u)	Egyéb teológiai munkák	99
4)	Erkölcstan	101
a)	Alapelvek, megalapozás, kiművelés	101
b)	Nemiség és erkölcs	104

c)	Házasság és házastársi szeretet, születésszabályozás	106
d)	Az együttélés egyéb formái	109
e)	Erkölc és szexualitás fiataloknál, erkölcsi nevelés.....	109
f)	Homoszexualitás	111
g)	Magzatelhajtás, eutanázia, öngyilkosság	111
h)	Környezet- és bioetika.....	113
i)	Egyéb morálteológiai és etikai munkák.....	115
5)	Vallásfilozófia	117
a)	Általában	117
b)	Hit és keresztény egzisztencia	122
c)	Tomizmus	123
6)	Egyházjog/Kánonjog.....	125
7)	Pasztorálteológia, pasztoráció	127
a)	A lelkipásztorkodás területei és módszerei.....	127
b)	Pasztoráció és a lelkipásztor	129
c)	Munkáspapok lelkipásztorkodása.....	130
d)	Bázisközösségek; az ifjúság pasztorációja.....	131
e)	Az evangélium hirdetése.....	131
f)	Hittérítés – misszió.....	132
g)	Lelki gondozás házassági és szexuális problémák esetén	133
h)	Vegyesházások, elváltak és újrَاهázasodottak lelki gondozása	134
i)	Öregek és betegek lelki gondozása	135
j)	A válságban levők lelki gondozása	136
k)	Egyéb munkák	136
8)	Hitoktatás, vallásos nevelés.....	137
a)	Általános munkák, katekizmusok	137
b)	Gyermekek hitoktatása.....	139
c)	A fiatalság vallásos nevelése	141
d)	Felnőttek hitoktatása.....	142
e)	Beavatás a hitbe „mai nyelven”.....	142
f)	Viták és útkeresés a hitoktatásban.....	143
9)	Liturgia.....	144
a)	A liturgiáról általában	144
b)	Zene a liturgiában	146
c)	Egyéb témák a liturgiához	147
10)	Lelkiélet, lelkiség	147
a)	A lelkiéletről, lelkiségről általában	147

b)	Imádság, karizmatika, misztika, transzcendencia	152
c)	Elmélkedések	153
d)	Kelet lelkesége és meditációs módszerei	156
e)	Lelkigyakorlat	157
f)	Szerzetesi élet, remeteség	158
g)	Mária-tisztelet, látomások, ereklyék	159
h)	Szentesek, hitvallók	160
i)	Vallási példaképek	163
j)	Vallomások, megtérések	165
k)	Egyéb munkák a vallásos életről	167
11)	Az egyház élete	168
a)	A pápáról, a pápa szava	168
b)	A Vatikán és a hierarchia	174
c)	A papság helyzete, képzése	175
d)	Szerzetesrendek	181
e)	A zsinat	182
f)	Szinódusok és helyi zsinatok	186
g)	Opus Dei	188
h)	Szociális tevékenység	188
i)	Könyvkiadás, újságok, folyóiratok	189
j)	A nő helyzete az egyházban	191
k)	Az egyház a különböző országokban	192
l)	Krízis és útkeresés az egyházban	193
m)	Szélsőséges mozgalmak az egyházban	196
n)	Az egyház gazdasági helyzete	197
12)	Egyház és társadalom	197
13)	Egyház és tudomány, technika	200
a)	Tudományelmélet, természettudományos gondolkodás és az egyház	200
b)	Antropológia, biológia, evolúció, genetika, orvostudomány és az egyház	202
c)	Pszichológia, szociológia és az egyház	203
d)	Csillagászat, fizika, kémia, technika és az egyház	204
14)	Egyház és kultúra, művészet	206
a)	Egyház és művészet, kultúra általában	206
b)	Egyház és irodalom	207
c)	Egyház és zeneművészet, balett	208
d)	Egyház és filmművészet	208
e)	Egyház és építészet s egyéb művészet	208

15) Évfordulók, jubileumok, (meg)emlékezések.....	209
a) Egyházi évfordulók, jubileumok	209
b) Születésnap megemlékezések	210
c) In memoriam.....	211
16) Egyéb munkák az egyház életéről.....	211
17) Az egyház és a nem keresztény vallások	212
a) Az egyház és a világvallások általában.....	212
b) Az egyház és a zsidóság.....	213
c) Az egyház és az iszlám	215
d) Az egyház és a buddhizmus, hinduizmus	216
e) Az egyház és a szabadkőművesség	217
18) Az egyház és az ideológiák, ateizmus.....	217
c. Ortodox egyházak	217
d. Protestáns egyházak.....	221
e. Szabad egyházak, szekták	222
3. Zsidó vallás	223
4. Iszlám.....	223
5. Buddhizmus és hinduizmus.....	224
6. A pogányság teológiája	225
III. ANTROPOLÓGIA	225
1. Keresztény antropológia.....	225
2. Egyéb antropológiai témák.....	227
IV. LÉLEKTAN/PSZICHOLOGIA, PSZICHOTERÁPIA.....	229
1. Általános munkák	229
2. A pszichológia szakterületei	231
a. A gyermek- és serdülőkor lélektana	231
b. Fejlődéspszichológia	235
c. Szexuálpszichológia	236
d. Magatartáspszichológia/szociálpszichológia	237
e. Lélekelemzés.....	240
f. Lélekelemzés és pszichoterápia.....	242
g. Pszichoterápia	244
h. Olvasás- és zeneterápia	247
i. Az erőszak(osság) lélektana.....	248
j. A félelem lélektana.....	249
k. Az öregkor és a haldoklók lélektana	250
l. Parapszichológia és lélekvándorlás	251
m. Egyéb pszichológiai munkák	252
3. Valláspszichológia	253
a. A valláspszichológiáról általában	253
b. A valláspszichológia speciális területei.....	254

V. PEDAGÓGIA.....	257
1. Pedagógiáról általában, pedagógiai módszerek	257
2. Gyógypedagógia	259
3. Erkölcsi, vallásos és szociális nevelés.....	260
4. Szexuális nevelés	262
5. Egyéb írások a nevelésről.....	263
VI. ORVOSTUDOMÁNY, EGÉSZSÉGÜGY	264
1. Egészségtan, egészségügy	264
2. Orvos és beteg.....	264
3. Neurológia, pszichiátria.....	265
4. Alkoholizmus, kábítószeres, züllöttség.....	268
5. Orvosi etika	269
6. Egyéb munkák, megemlékezések	271
VII. TERMÉSZETTUDOMÁNYOK.....	272
1. Természetudományok általában, természetfilozófia	272
a. Általános természetudomány.....	272
b. Természetbölcselet	273
2. Környezet, környezettan/ökológia.....	275
a. Az ökológiai válság.....	275
b. A fennmaradás esélyei.....	278
c. Egyéb munkák a környezetről	279
3. Biológia	280
a. Általában	280
b. Paleontológia.....	280
c. Fejlődéstan/evolúció	281
d. Genetika és bioetika	283
e. Magatartás-, viselkedéstan/etológia	284
4. Csillagászat, kozmológia, űrkutatás	286
5. Fizika	287
a. A fizika általában	287
b. Atomenergia.....	288
c. Albert Einstein	289
d. Werner Heisenberg.....	289
e. C. F. von Weizsäcker	290
6. Kémia.....	291
VIII. MATEMATIKA, SZÁMÍTÁSTECHNIKA, INFORMATIKA.....	291
1. Matematika, informatika	291
2. Kibernetika	293
IX. TECHNIKA, TECHNOLÓGIA	294
X. KÖZGAZDASÁG	294

XI. JOG	296
XII. SZOCIOLÓGIA	296
1. Általános témák	296
a. Lexikonok, kézikönyvek, szótárak	296
b. Bölcseleti/elméleti és történelmi munkák	298
c. Szociológusok, kongresszusok	302
2. A szociológia speciális területei	303
a. A család	303
b. Egyenjogúság/emancipáció	304
c. Az öregek	304
d. Az ifjúság	305
e. Kultúrszociológia	305
f. Egészségügy és élettudományok	307
g. Feszültségek, bűnözés (pszichoszociológia)	308
h. Városok és lakóközösségek	309
i. (Társadalmi) Fejlődés, népesedés	310
j. (Köz)gazdaság-szociológia	311
k. Politika	311
l. Szervezetek, cselekvés, munka, tudás/értelmiség	312
m. Különböző országok szociológiája	313
n. Szociáletika, fejlődő országok	314
o. Egyéb területek	314
3. Vallásszociológia	315
a. Általános vallásszociológiai munkák	315
b. Vallásszociológiai statisztikák	317
c. A vallásszociológia szakterületei	317
d. Az egyes országok/földrészek vallásszociológiája	322
XIII. ARCHEOLÓGIA	324
1. Különböző témák	324
2. A torinói lepelről	325
XIV. TÖRTÉNELEM	326
1. Egyetemes	326
a. Elmélet, általános munkák, nem európai történelem	326
b. Európa történetéből	328
c. Franciaország, a francia forradalom	328
2. Magyar történelem	330
3. Politika	331
XV. ETNOLÓGIA, NÉPRAJZ	332
XVI. KULTÚRA	332
1. Általános kulturális témák	332

2.	Könyvkiadás, folyóiratok, könyvvásárok és –kiállítások	335
3.	Frankfurti könyvvásár.....	337
4.	Útikalauzok	338
5.	Magyar kultúra.....	340
6.	Kulturális hírek, jegyzetek	342
XVII.	SZÉPIRODALOM	343
1.	Tanulmányok, elméletek, kritikák – általában	343
2.	A detektív- és képregény.....	344
3.	Különböző nyelvterületek irodalma	345
a.	Francia irodalom.....	345
b.	Angol nyelvű irodalom.....	348
c.	Német nyelvterület irodalma.....	349
d.	Magyar irodalom	350
e.	Egyéb nyelvterületek irodalma	350
4.	Jubileumok, évfordulók.....	351
5.	In memoriam	352
XVIII.	NYELVÉSZET	353
XIX.	MŰVÉSZETEK	355
1.	A művészetről általában, művészettörténet.....	355
2.	Képzőművészet.....	357
a.	Általános munkák	357
b.	Kiállítások, tárlatok	358
3.	Építészet	362
4.	Zene	363
5.	Filmművészet	365
6.	Színjátás	367
XX.	SPORT, ÜDÜLÉS	367
XXI.	EGYÉB.....	367
	NÉVMUTATÓ.....	386

Bevezetés

Repertóriumunk a *Mérleg* első huszonöt évfolyamának anyagát tartalmazza, vagyis az első évfolyam (1965) első számától a huszonötödik évfolyam (1989) negyedik számáig megjelent cikkeket, tanulmányokat, interjúkat, közleményeket, stb. Mivel teljességre törekedtem, a rövid cikkismertetések, híreket, információkat is felvettem a repertóriumba. Kivételt csak a „Mérleg postája” tételei képeztek, amelyek a tartalommal, vagy külalakkal kapcsolatos, akkor időszerű véleményeket tartalmaznak a szerkesztőség részére. Előfordult azonban, hogy a levelek tartalma – megítélésem szerint – fontosságban felért egy cikk tartalmával, vagy az olvasó levele valamely cikk lényeges kiegészítése, helyreigazítása volt, ilyen esetben a levél bekerült a repertóriumba.

A „Spektrum” (1–2. évfolyam), „Rövid jegyzetek” (3–5. évfolyam), „Rövid információk” (8. évfolyam) és az „Élet a betűk mögött” (7–25. évfolyam) rovatok tételeit a repertórium utolsó fejezete (XXI. Egyéb) hozza „Rövid cikkismertetések, hírek, információk és jegyzetek” alcímmel, kronológiai sorrendben és a magam szerkesztette címek alatt. A „kitalált” címeknél két szempontot vettem figyelembe:

1) A nagybetűvel nyomtatott szavakat lehetőleg felhasználni, hogy a repertórium használója könnyen megtalálhassa a cikkeket;

2) A kitalált cím fedje a tartalmat. Ha az említett rovatokban egy cikkismertetés felér egy (kisebb) recenzióval, akkor azt ugyanúgy felvettem a repertórium megfelelő rovatába, mint a könyvekről szóló ismertetések/recenziókat.

Előfordul, hogy több – néha egy egész sor – könyvismertetést közöl a *Mérleg* egy-egy főcím alatt. Ezek a recenziók néha számozva vannak, néha számozás nélkül található. „Következetességből” mind a kettő számozás nélkül és ábécérendben került a repertóriumba. A számozás elhagyása nem vonatkozik az alcímre – ott ugyanis megtartottam a számozást. Előfordul, hogy a közös „főcím” nem minden ismertett könyv tartalmát fedi. Innen van az, hogy a közös cím alatt megjelent recenziók különböző rubrikákba kerülhettek. A könyvekről,

cikkekről szóló ismertetéseket, bírálatokat egy rovatba soroltam az azonos tárgykörrel foglalkozó cikkekkel, tanulmányokkal.

A szerzők, szerkesztők nevét – bibliográfiai szabály szerint – háromig vettem fel. Ahol háromnál több szerző, szerkesztő van, ott csak az első nevet hozza a repertórium, s utána zárójelben ez áll: (és mások). Ha a szerző neve, vagy a főcím ugyanaz, mint az előző cikknél, akkor azt nem ismételttem meg, hanem egy gondolatjellel (-) helyettesítettem. Ilyen esetben tehát gondolatjellel kezdődik a cikk/cím. De megismétlem a szerző nevét, ha az egy összefoglaló főcím alatt fordul elő többször.

A szerzetes szerzők után elhagytam a rend rövidítését (S.J., O.S.B., O.F.M. stb.), ugyanis a MÉRLEG nem volt következetes a rendi hovatartozás feltüntetésében.

A rendszerezést elsősorban az anyag szabta meg. Az egyes tárgykörökben addig folytattam a felosztást, amíg nem kaptam egy áttekinthető egységet, vagy cím-mennyiséget. Legfőbb célom az áttekinthetőség és használhatóság volt. Igyekeztem a tételeket a lehető legrövidebb formában visszaadni, de az érthetőség kedvéért néha az alcímet is felvettem, sőt, ha szükségesnek láttam, egyéb információt is fűztem a tételhez. (Ez utóbbit mindig zárójelben.)

Némely tétel két, sőt több helyen is előfordulhat, ha a cikk két vagy több témakör szempontjából is fontos (pl. teológia és filozófia). Máskor viszont különböző témájú tételek egy rovatban vannak, mert egy személyhez fűződnek (termékeny és neves tudósok, mint pl. *Teihard de Chardin*). A szakosztályok, rovatok végén található néha egy rokon tárgykörre való utalás (lásd még:). Anyaggyűjtés esetén ugyanis hasznos a rokon témájú rubrikákat is átnézni. A tárgykörök/szakok címének megválasztásánál sokszor nehéz volt dönteni a magyarban egyre gyakoribb idegen szavak és a mind kevésbé használatos szép magyar megfelelőik között: filozófia vagy bölcsélet, pszichológia vagy lélektan, szociológia vagy társadalomtudomány? Végül az „eb és kutya” szabályából kiindulva a fülemre hallgattam, vagy a változatosság kedvéért kevertem a két lehetőséget. Ezért van a filozófiában etika, a teológiában erkölcsstan és morálteológia; egymás mellett található: pasztoráció és lelki gondozás, elmélkedés és (keleti) meditáció, lélekelemzés és pszichoterápia, parapszichológia és lélekvandorlás, gyógypedagógia és vallásos nevelés. A rubrikák sorrendjének megállapításánál a MÉRLEG programja és bizonyos logikus vonal követése vezetett.

A tárgykörök osztályozásánál – szokás szerint – számokat és betűket alkalmaztam. Ezek sorrendje a nagyobb területektől a kisebb egységek felé a következő: római szám, arab szám ponttal, kisbetű ponttal, arab szám fél zárójellel, kisbetű fél zárójellel.

Az egyes tárgykörökön belül a cikkek ábécé-rendben követik egymást. Általában igen kevés az ismert szerző, ezért túlnyomó többségben anonim cikkek felsorolása található a repertóriumban.

A cikkek/címek ábécé-rendezésénél a számokat nem vettem figyelembe. Ezért van az, hogy a számozott alcímeknél a sorrendet megváltoztattam, ha a számot követő első betű úgy kívánta az ábécé-rend miatt. Van egy kivétel: amikor a főcím alatt római számok és alcímek jelölik a fontossági sorrendben csoportosított szakterületeket. A megjelenés helyét és idejét a tételek alatti számokkal adtam meg. Az első szám az évfolyamot jelzi, zárójelben van az évszám, azt követi az oldalszám.

A „Névmutató” a repertóriumban előforduló összes nevet tartalmazza. A név után az oldalszám van feltüntetve, ahol az a név – esetleg többször is – előfordul.

Véber Gyula

I. FILOZÓFIA

1. Általában

a. Kézikönyvek, lexikonok, szótárak

Filozófiai kézikönyvek:

- Alois Edmaier: Die Philosophie der Gegenwart.
8 (1972) 282

- Herbert Albrecht: Deutsche Philosophie heute.
Probleme, Texte, Denker.
8 (1972) 282-283

- Joachim Ritter: Historisches Wörterbuch der Philosophie. I-II.
8 (1972) 281-282

- Wiener Jahrbuch für Philosophie. Bd. I. (1968).
8 (1972) 283

Filozófiai kisszótár:

- Walter Brugger: Philosophisches Wörterbuch.
1 (1965) 215-216

Filozófiai körkép:

- Paul Foulquié & Raymond Saint-Jean: Dictionnaire de la langue
philosophique.
6 (1970) 378

Nélkülözhetetlen filozófiai kézikönyvek:

- Hellmut Flashar: Ältere Akademie – Aristoteles – Peripatos.
Grundriss der Geschichte der Philosophie. Begründet von
Friedrich Ueberweg. Völlig neubearbeitete Ausgabe.
20 (1984) 405

- Joachim Ritter: Historisches Wörterbuch der Philosophie. III.
20 (1984) 403-404

- Joachim Ritter & Karlfried Gründer: Historisches Wörterbuch
der Philosophie. IV-VI.
20 (1984) 404-405

Új filozófiai lexikon.
5 (1969) 6

Új filozófiatörténet:
- Franz K. Mayr: Geschichte der Philosophie.
2 (1966) 234

b. Egyéb általános filozófiai munkák

A gondolkodás örjögése. Peter Hölzle beszámolója.
24 (1988) 327-329

A világosság és bizonyosság keresése a nyugati filozófiában.
Joseph S. Wu tanulmánya.
5 (1969) 191

Általános és egyedi, állandó és változó a görög gondolkodásban.
Rainer Carls megállapításai.
5 (1969) 191

Az ember szabadsága:
- Ansgar Paus (szerk.): Freiheit des Menschen.
18 (1982) 197-198

Az én illúziója?:
- Alan Watts: Die Illusion des Ich. Westliche Wissenschaft und
Zivilisation in der Krise. Versuch einer Neuorientierung. (Angol
eredeti: The Book on the Taboo Against Knowing Who You Are.)
19 (1983) 193-194

Beköszöntött a vízöntő „új korszaka”?
24 (1988) 114-117

Filozófiai körkép:
- F. Copleston: A History of Philosophy. VIII. Bentham to Russel.
6 (1970) 377-378

- Jean Guilton: Regards sur la pensée française 1870-1940.
6 (1970) 381

H. M. Baumgartner: Van-e még létjogosultsága a filozófia-
oktatásnak?
3 (1967) 286-287

Igazság, szellem és nyelv:
- Helmut Kuhn & Franz Wiedman (szerk.):
Die Philosophie und die Frage nach dem Fortschritt.
9 (1973) 85-86.

Jacques Sarano: Homme et sciences de l'homme.
7 (1971) 220

Létkérdések:
- Bernard Delfgaauw: Philosophie im 20. Jahrhundert.
3 (1967) 281-282

Mai filozófusok.
4 (1968) 199-200

Mire jó a filozófia? Albert Stüttgen cikke.
6 (1970) 384

Miscellanea philosophica:
- Hermann Lübbe (szerk.): Wozu Philosophie? Stellungnahme
eines Arbeitskreises.
20 (1984) 289-290

Négy filozófiai mű átdolgozása.
2 (1966) 247

Nemzetközi Filozófiai Kongresszus Bécsben.
4 (1968) 300-301

„Új filozófusok” Franciaországban.
13 (1977) 198-199

Világmeretű aszketikus kultúra felé tartunk?
Carl Friedrich von Weizsäcker cikke.
15 (1979) 95-96

Copleston, Frederick Charles
Sokkal több van az emberben, mint absztrakt értelem.
8 (1972) 24-37

2. Hermeneutika, logika, metafizika, tudományelmélet

A hermeneutika mint a filozófia ága:
- E. Coreth: Grundfragen der Hermeneutik.
6 (1970) 179-182

A logika relativizálása:
- Vladimir Richter: Untersuchungen zur operativen Logik der
Gegenwart.
1 (1965) 214-215

A „svindli” szerepe: tudósok és az igazság:
- Der Mogelfaktor. Die Wissenschaftler und die Wahrheit.
Albrecht Fölsing könyve.
24 (1988) 227-228

A tudomány szabadsága és elkötelezettsége.
Emmerich Coreth vizsgálata.
8 (1972) 288

Az új hermeneutika. I. A-B. A filozófiában:
- Schleiermachertől Gadamerig.
11 (1975) 165-175

- Gadamer visszhangja.
11 (1975) 264-273

J. Bronowski: Az emberi elme képes bővíteni a tételrendszereket.
3 (1967) 96

Logika, módszertan és tudománybölcselet.
19 (1983) 400-401

Matematika, logika, informatika:
- Douglas R. Hofstadter & Daniel C. Dennett (szerk.): The Mind's
I. Fantasies and Reflections on Self & Soul.
20 (1984) 286

- F. H. George: Philosophical Foundations of Cybernetics.
20 (1984) 286

- Martin D. Ringle (szerk.) Philosophical Perspectives in Artificial
Intelligence.
20 (1984) 286

Miscellanea philosophica:
- Bruno Borucki: Verständliche Philosophie. Ein systematischer
Aufbau.
20 (1984) 291

Módszeres gondolkodás:
- Bruno von Freytag-Löringhoff: Logik I-II.
5 (1969) 378-379

- Enzyklopädie der geisteswissenschaftlichen Arbeitsmethoden. 3.
Lieferung: Methoden der Logik und Mathematik. Statistische
Methoden.
5 (1969) 379-380

- Gerhard Frey: Die Mathematisierung unserer Welt.
5 (1969) 380

- Herbert Meschkowski: Probleme des Unendlichen. Werk und Leben Georg Castors.
5 (1969) 380-381
- Josef de Vries & Johannes B. Lotz: Philosophie im Grundriss.
5 (1969) 382
- Paul Lorenzen: Methodisches Denken.
5 (1969) 377
- Wilhelm Kamlah & Paul Lorenzen: Logische Propädeutik oder Vorschule des vernünftigen Redens.
5 (1969) 377-378
- Paul Ricœur újabb kötete a hermeneutikáról.
22 (1986) 206-207
- Polányi Mihály utolsó műve:
- Michael Polányi & Harry Prosch: Meaning.
12 (1976) 188-189
- Tudományelmélet és teológia:
- Georg Picht (szerk.): Theologie, was ist das?
14 (1978) 76-77
- Wolfhart Pannenberg: Wissenschaftstheorie und Theologie.
14 (1978) 75
- Vine Deloria: The Methaphysics of modern Existence.
19 (1983) 154
- Weingartner, Paul
A metafizika tudományos kísérletként lehetséges.
22 (1986) 327-345
- Weissmahr Béla: A jelenkori metafizika feladatai és módszere.
22 (1986) 346-365
- Weizsäcker, Carl Friedrich von
A kibernetika filozófiai problémája.
4 (1968) 344-353
- A tudomány elméleti határai.
1 (1965) 167

3. Etika

A fennmaradás esélyei. 2. Filozófiai művek:
- Hans Mohr: Natur und Moral. Ethik in der Biologie.
24 (1988) 303-304

Bioetikai kérdések:
- Rabuch Brody: Abortion and the Sanctity of Human Life. A Philosophical view.
23 (1987) 194-195

Erkölc és emberi értékek:
- Jakob David: Das Naturrecht in Krise und Läuterung.
5 (1969) 91

Etika és közélet:
- Tom L. Beachamp & Norman E. Browie (szerk.): Ethical Theory and Business.
17 (1981) 307

- Francis X. Winters: Politics and Ethics. Patterns in Partnership.
17 (1981) 307

Kant és a nők. F. W. Korff cikke.
22 (1986) 410-411

Könyvek az ökológiai válságról, földünk és az ember jövőjéről.
3. Filozófiai és etikai könyvek:
- Georges Gusdorf: Le Savoir romantique de la nature.
22 (1986) 286

- Gerfried W. Hunold & Wilhelm Korff (szerk.): Die Welt für morgen. Ethische Herausforderungen im Anspruch der Zukunft.
22 (1986) 288

Könyvek az ökológiai válságról és az ember jövőjéről. 2. Közgazdasági és szociológiai könyvek:
- Elmar Waibl: Ökonomie und Ethik. Die Kapitalismusdebatte in der Philosophie der Neuzeit.
22 (1986) 284

Michel Jouhaud: Le problème de l'être et l'expérience morale chez Maurice Blondel.
9 (1973) 366

Módszeres gondolkodás:
- Reinhard Lauth: Die absolute Ungeschichtlichkeit der Wahrheit.
5 (1969) 382

Új felismerések az élet és a halál küszöbén:
- Eike-Henner W. Kluge: The practice of death.
24 (1988) 90

Wickler, Wolfgang: A magatartáskutatás és az etika. Hozzászólás
az etológus szemszögéből.
16 (1980) 162-169

4. Filozófusok és filozófiai irányzatok

a. Egyes művek

A fejlődés távlatai:
- Johannes Haas: Sein und Leben.
9 (1973) 91

A Tao világa:
- Béky Gellért: Die Welt des Tao.
13 (1977) 94-95

Európa és a következmények:
- Hans-Georg Gadamer: Das Erbe Europas.
25 (1989) 434-435

Filozófiai körkép:
- François Châtelet: Hegel.
6 (1970) 379-380

- Jean Lacroix: Panorama de la philosophie française contemporaine.
6 (1970) 380-381

- Roger Verneux: Le vocabulaire de Kant. Doctrines et Méthodes.
6 (1970) 378-379

Hogyan látják Marxot – ma? Cikkek halálának centenáriumán.
20 (1984) 155-165

Igazság, szellem és nyelv:
Andries Sarlenijn: Hegelsche Dialektik.
9 (1973) 81-83

Rinocérosz viccrovata. Albert Keller szerkesztésében.
19 (1983) 218-219

Új szellemi irányzatok:
- Jeanne Parain-Vidal: Tendances nouvelles de la philosophie.
15 (1979) 92-93

Ricœur, Paul
A szó az én birodalmam.
14 (1978) 204-220

b. Egzisztencializmus

A lét őszalkatáról:
- M. Müller: Existenzphilosophie im geistigen Leben der Gegenwart.
2 (1966) 75-76

Filozófiai körkép:
- Régis Jolivet: Sartre ou la theologie de l'absurde.
6 (1970) 380

Gabriel Marcel egzisztencializmusa.
10 (1974) 59-75

Sartre a fogolytáborban. Marius Perrin könyve.
17 (1981) 413

c. Futurológia

A keresztény remény és a növekedés határai.
11 (1975) 99-101

A kereszténység 2000-ben.
7 (1971) 6-7

Az ember 2000-ben:
- Robert Jungk: Der Jahrtausend Mensch. Bericht aus den Werkstätten der neuen Gesellschaft.
11 (1975) 373-374

Építsünk-e atomerőműveket?:
- Paul Abrecht (szerk.): Faith, Science and the Future.
15 (1979) 278

- Robert Jungk: Der Atom-Staat. Vom Fortschritt in die Unmenschlichkeit.
15 (1979) 280

Írások a jövőről.
6 (1970) 137-140

J. W. Botkin, M. Elmandira & M. Malitza: On ne finit pas d'apprendre. Rapport au Club de Rome.
20 (1984) 265

Karl Öfele szerint az ember a legnagyobb bizonytalansági tényező a jövő kutatásban.
6 (1970) 136-137

Könyvek az emberről:

- Robert Jungk (szerk.): Menschen im Jahr 2000.
10 (1974) 279-280

Könyvek az ökológiai válságról, földünk és az ember jövőjéről.

1. Természettudományos helyzetjelentések és futuroológiai művek:
- Horace Freeland Judson: Fahrplan für die Zukunft. Die Wissenschaft auf der Suche nach Lösungen.
22 (1986) 281

- Isaac Asimov: Die Apokalypse der Menschheit. Katastrophen, die unsere Welt bedrohen. (Eredetileg angolul.)
22 (1986) 282

- Stephen Rosen: Zukunftsfakten.
22 (1986) 281

- Michael Salamon (szerk.): Die Zukunft des Lebens. Die Antwort der Wissenschaft. (Eredetileg franciául.)
22 (1986) 282

- 3. Filozófiai és etikai könyvek:

- Heinrich Beck: Kulturphilosophie der Technik. Perspektiven zu Technik-Menschheit-Zukunft.
22 (1986) 287

Mai világképünk:

- Andreas Resch (szerk.): Welt, Mensch und Wissenschaft morgen.
9 (1973) 187-188

Megszűnik a vallás? Jean-Louis Schlegel cikke.
22 (1986) 98-99

Merre tart a világ a nyolcvanas években?
16 (1980) 4-6

Merre tart az emberiség?
6 (1970) 6-8

Döpfner, Julius: Az emberiség jövője és az emberhez méltó élet feltételei holnap.
11 (1975) 25-37

König, Franz: A vallás jövője.
11 (1975) 118-126

Peccei, Aurelio: Ráeszmélés az „emberi tényezőre”.
15 (1979) 345-356

Waterkamp, Rainer: Az iparosodás utáni társadalom 2000-ben.
6 (1970) 122-136

d. Heidegger

Arckép: Martin Heidegger 1889-1976.
12 (1976) 199-201

Heidegger és a náciizmus.
24 (1988) 63-71

Tanítványok, barátok és kortársak Heideggerről.
12 (1976) 210-213

Vallomások Heideggerről.
19 (1983) 216-218

Heidegger, Martin: A filozófia mibenlétéről.
12 (1976) 203-204

- A gond.
12 (1976) 202-203

- A gondolkozás tapasztalatából.
12 (1976) 202

- Szükséges-e felvetni a lét kérdését?
12 (1976) 201-202

Lacroix, Jean: Korunk legnagyobb filozófusa.
12 (1976) 207-210

Welte, Bernhard: Keresni és találni. Temetési beszéd Heidegger sírjánál.
12 (1976) 204-207

e. Maritain

A nemzetközi Jacques Maritain Intézet folyóirata a „gyakorlati filozófiáról”.
23 (1987) 214-216

Jacques Maritain évforduló.
19 (1983) 106-107

Maritain és Mauriac.
2 (1966) 12-13

Papini, Roberto: Jacques Maritain időszerúsége.
19 (1983) 322-328

f. Perszonalizmus

Emberközpontú filozófiák:

- August Brunner: Kant und die Wirklichkeit des Geistigen. Eine Kritik der transzendentalen Methode.
18 (1982) 79-80

- Eckhart Wiesenbütter: Die Begegnung zwischen Philosophie und Tiefenpsychologie.
18 (1982) 82

- Friedemann Greiner: Die Menschlichkeit der Offenbarung. Die transzendente Grundlegung der Theologie bei K. Rahner.
18 (1982) 80-81

- Henrici Peter: Aufbrüche christlichen Denkens.
18 (1982) 81-82

- Jean Lacroix: Le personalisme comme anti-idéologie.
18 (1982) 78-79

- Karl-Heinz Weger (szerk.): Religionskritik von der Aufklärung bis zur Gegenwart.
18 (1982) 81

- Roger Verneaux: Kant. Critique de la critique de la raison pure.
18 (1982) 79

Lacroix, Jean: A perszonalizmus – hit az emberben.
11 (1975) 203-211

g. Popper

Karl Popper és Hermann Lübbe a futurologia derűlátásáról.
6 (1970) 137

Szakirodalmi bevezetés Popper tanulmányozásába:

- Karl Popper: Logik der Forschung. (Angolul: The Logic of Scientific Discovery.)

18 (1982) 353

- Karl Popper: Objective Knowledge. An Evolutionary Approach. (Németül: Objektive Erkenntnis. Ein evolutionärer Entwurf.)

18 (1982) 353-354

- Karl Popper: Unended Quest. An Intellectual Autobiography. (Németül: Ausgangspunkte. Meine intellektuelle Entwicklung.)

18 (1982) 354-356

- Offene Gesellschaft – offenes Universum. Franz Kreutzer im Gespräch mit Karl R. Popper aus Anlass des 80. Geburtstages des grossen österreichischen Philosophen.

18 (1982) 356

- Paul Arthur Schilpp (szerk.): The Philosophy of Karl Popper.

18 (1982) 354

Popper, Karl R.: Tanulhatunk tévedéseinkből.

18 (1982) 331-332

Russo, François: A természettudományi megismerés Karl Popper szerint.

18 (1982) 337-356

h. Strukturalizmus

A francia szellemi élet új irányzata: a strukturalizmus.

3 (1967) 107-108

Günther Schiwy a strukturalizmusról.

4 (1968) 94

M. Foucault életműve. A tudás archeológiájától az erkölcs genealógiájáig.

14 (1988) 415-433

Blanc, Édouard: A strukturalizmus irányai.

4 (1968) 159-163

i. Wittgenstein

A filozófia mint negatív teológia. Ludwig Wittgenstein arcképe.

25 (1989) 232-234

„Cédulák”. Ludwig Wittgenstein jegyzetei.
3 (1967) 301-302

Pró és kontra Wittgenstein:

- Anselm Müller: Ontologie in Wittgensteins „Tractatus”.
4 (1968) 375-376

- Garth Hallett: Wittgenstein's Definition of Meaning as Use.
4 (1968) 373-374

- George Pitcher: Die Philosophie Wittgensteins. Eine kritische Einführung in den Tractatus und die Spät-Schriften.
4 (1968) 373

- Justus Hartnack: Wittgenstein und die moderne Philosophie.
4 (1968) 377

- Ludwig Wittgenstein und der Wiener Kreis. Gespräche, aufgezeichnet von Friedrich Waismann.
4 (1968) 372-373

- Tullio de Mauro: Ludwig Wittgenstein. His place in the development of semantics.
4 (1968) 377-378

- Über Wittgenstein.
4 (1968) 376-377

- Walter Schulz: Wittgenstein. Die Negation der Philosophie.
4 (1968) 374-375

Wittgenstein és a vallás. Vincent M. Cooke cikke.
24 (1988) 329-331

5. Vallási és világnézeti kérdések

A buddhizmus és a mai világ:

Frederick Copleston: Religion and the One. Philosophies East and West.
20 (1984) 273

A filozófusok Istene és Jézus Krisztus Istene.
21 (1985) 154-179

A keresztény filozófia krízise. Gerald A. McCool cikke.
6 (1970) 192